ส่วนที่ ๑
บทนำ

๑. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

การติดตาม (Monitoring) และ การประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการที่แตกต่างกันมีจุดหมายไม่เหมือนกัน แต่กระบวนการทั้งสองมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และเมื่อนำแนวคิดและหลักการติดตามและประเมินผล (Monitoringand Evaluation) มาประสานใช้ด้วยกันอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง สมาชิกสภาท้องถิ่น สามารถกำกับดูแล ทบทวน และพัฒนางานพัฒนาท้องถิ่นตามแผนงาน โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการติตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง จึงเป็นการติดตามผลที่ให้ความสำคัญ ดังนี้

๑. ผลการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบแต่ละแผนงาน โครงการเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการหรือไม่ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินงาน

๒. ผลการใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรต่าง ๆ ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง ตรวจสอบดูว่าแผนงาน โครงการเพื่อการพัฒนาได้รับปัจจัยหรือทรัพยากรทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

๓. ผลการดำเนินงาน ตรวจสอบดูว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ทั้งในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การดำเนินการตามแผนงานและโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการตามโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

๔. ความสำคัญของการติดตามและประเมินแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการทดสอบผลการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งว่าดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้ทราบและกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดความชัดเจนที่จะทำให้ทราบถึงจุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) ปัญหาหรืออุปสรรค (threats) ของแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง (พ.ศ. ๒๕๖๑–๒๕๖๕) โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดจากผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัด/รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง ผู้บริหารระดับหัวหน้าสำนัก/ผู้อำนวยการกอง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง สภาพพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนงาน โครงการพัฒนาให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพพื้นแวดล้อมในสังคมภายใต้ความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน

บทสรุปของความสำคัญก็คือ ในการไปสู่การวางแผนการพัฒนาในปีต่อ ๆ ไปเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงคุณค่าในกิจการสาธารณะมากที่สุดและเมื่อพบจุดแข็งก็ต้องเร่งรีบดำเนินการและจะต้องมีความสุขุมรอบคอบในการดำเนินการขยายโครงการ งานต่าง ๆ ที่เป็นจุดแข็งและพึงรอโอกาสในการเสริมสร้างให้เกิดจุดแข็งนี้ และเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคก็จะต้องตั้งรับให้มั่น รอโอกาสที่จะ

ดำเนินการและตั้งมั่นอย่างสุขุมรอบคอบพยายามลดถอยสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรค เมื่อพบจุดอ่อนต้องหยุดและถดถอยปัญหาลงให้ได้ ดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้นตั้งรับให้มั่นเพื่อรอโอกาสและสุดท้ายเมื่อมีโอกาสก็จะต้องใช้พันธมิตรหรือผู้มีส่วนได้เสียในองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งให้เกิดประโยชน์เพื่อดำเนินการขยายแผน โครงการงานต่างๆ พร้อมการปรับปรุงและเร่งรีบดำเนินการ สิ่งเหล่านี้จะถูกค้นพบเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งโดยการติดตามและประเมินผลซึ่งส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและมีความยั่งยืนเป็นไปตามเป้าหมายประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างดียิ่ง

๒. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมุ่งค้นหาแผนงาน โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่าสิ่งใดควรดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน โครงการ หรือศึกษาระหว่างดำเนินการตามโครงการเพื่อการพัฒนาท้องนั้นว่ามีปัญหาใดควรปรับปรุงเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ติดตามและประเมินผลแผนงาน โครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำเนินการเป็นเพราะเหตุใด เกิดปัญหาจากเรื่องใด จึงได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

๑. เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารราชการท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งซึ่งจะช่วยตอบสนองภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๒. เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนดไว้ สภาพผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นตามภารกิจที่ได้กำหนดไว้

๓. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเร่งรัด ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องของการดำเนินงานโครงการ การยกเลิกโครงการที่ไม่เหมาะสมหรือหมดความจำเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง

๔. เพื่อทราบถึงสถานภาพการบริหารการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง

๕. เพื่อสร้างความรับผิดชอบของผู้บริหารท้องถิ่นปลัด/รองปลัดผู้บริหารระดับสำนัก/กองทุกระดับขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งที่จะต้องผลักดันให้การดำเนินการตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์กับให้เกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสีย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประชาชนในตำบลหัวทุ่งหรือสังคมส่วนรวมมากที่สุด

๖. เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดร้อยละความสำเร็จของปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการของสำนัก/กอง/ฝ่ายต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๓. ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒๙ กำหนดว่า คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๑) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา (๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา (๓) รายงานผลและเสนอ

ความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

๑. การดำเนินการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีจำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๓ คน

๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๒ คน

๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๒ คน

๔) หัวหน้าส่วนการบริหาร จำนวน ๕ คนและผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๒ คน

๕) นักวิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน ๑ คน

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง ต้องดำเนินการให้การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑. ประชุมเพื่อกำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการกำหนดกรอบ แนวทาง วิธีการ และห้วงเวลาให้เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง

๒. ดำเนินการติดตามและประเมินพัฒนาท้องถิ่นตามกรอบแนวทาง วิธีการ และห้วงเวลาที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลา

๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อดำเนินการต่อไป

๒. การกำหนดแนวทางและวิธีการ

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งได้กำหนดการแบ่งขั้นตอนเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางและวิธีการสำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งดังนี้

๒.๑ การกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการติดตามและประเมินผล การติดตามยุทธศาสตร์และโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จะเริ่มดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของโครงการที่จะติดตามว่ามีวัตถุประสงค์หลักอะไร มีการกำหนดการติดตามและประเมินผลไว้หรือไม่ (ซึ่งดูได้จากการกำหนดตัวชี้วัด : KPI) ถ้ากำหนดไว้แล้วมีความชัดเจนเพียงใด ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ใครเป็นผู้ใช้ผล

การติดตาม เป็นต้น จากนั้นศึกษาว่าผู้ใช้ผลการนำผลไปใช้ประโยชน์อย่างไร เมื่อใด ข้อมูลหลักๆ ที่ต้องการอะไรต้องการให้รายงานผลอย่างไร มีข้อเสนอแนะในการติดตามผลอย่างไร ซึ่งการศึกษาดังกล่าวอาจใช้วิธี

สัมภาษณ์และ/หรือสังเกตแล้วนำผลที่ได้มากำหนดเป็นวัตถุประสงค์และขอบเขตในการติดตาม

๒.๒ วางแผนติดตามและประเมินผลจะนำวัตถุประสงค์และขอบเขตในการติดตามงานจาก ข้อ ๒.๑ มาวิเคราะห์ แล้วเขียนรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นหลักๆ คือ วัตถุประสงค์การติดตามแหล่งข้อมูล เวลาที่เก็บข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นสร้างเครื่องมือซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถาม กำหนดการทดลองและปรับปรุงเครื่องมือ

๒.๓ ดำเนินการหรือปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสิ่งสำคัญที่ต้องการในชั้นนี้ คือ ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังนั้น แม้จะวางแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ดีและได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าในเชิงปริมาณได้น้อยก็ต้องติดตามเพิ่มจนกว่าจะได้ครบขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการติดตามที่กำหนดไว้แต่ละโครงการตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยอาจใช้วิธีการทางสถิติพื้นฐาน เช่น การแจงนับ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน เป็นต้น หรืออาจใช้การวิเคราะห์แบบ Matrix การพรรณนาเปรียบเทียบการเขียน Flow Chart การแสดงแผนภูมิแกนท์ (Gantt Chart) หรืออาจใช้หลายๆ วิธีประกอบกันตามความเหมาะสมของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง

๒.๕ รายงานตามแบบแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยรายงานตามแบบที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นทั้งนี้ การรายงานผลการติดตามแผนงานโครงการหนึ่งๆ อาจมีหลายลักษณะก็ได้ตามความเหมาะสมขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งในการรายงานผลการติดตามโครงการอาจเขียนเป็นรายงานเชิงเทคนิคซึ่งประกอบด้วยก็ได้ความเป็นมาของโครงการที่จะติดตามโดยสรุปวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตามซึ่งจะปรากฏในส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓

๒.๖ รายงานผลคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๒.๗/การวินิจฉัยสั่งการการนำเสนอเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง แก้ไขที่ดีหลังจากคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งหรือผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจในสำนัก กองต่าง ๆ ได้รับรายงานสรุปแล้วจะวินิจฉัย/สั่งการ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้จากรายงานสรุป ซึ่งอาจกระทำโดยตรงหรือเสนอรายงานตามสายบังคับบัญชาก็ได้ตามความเหมาะสมต่อผู้บริหารท้องถิ่น

๓. การรายงานผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง มีอำนาจหน้าที่ในการรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

ขั้นตอนการรายงานผล

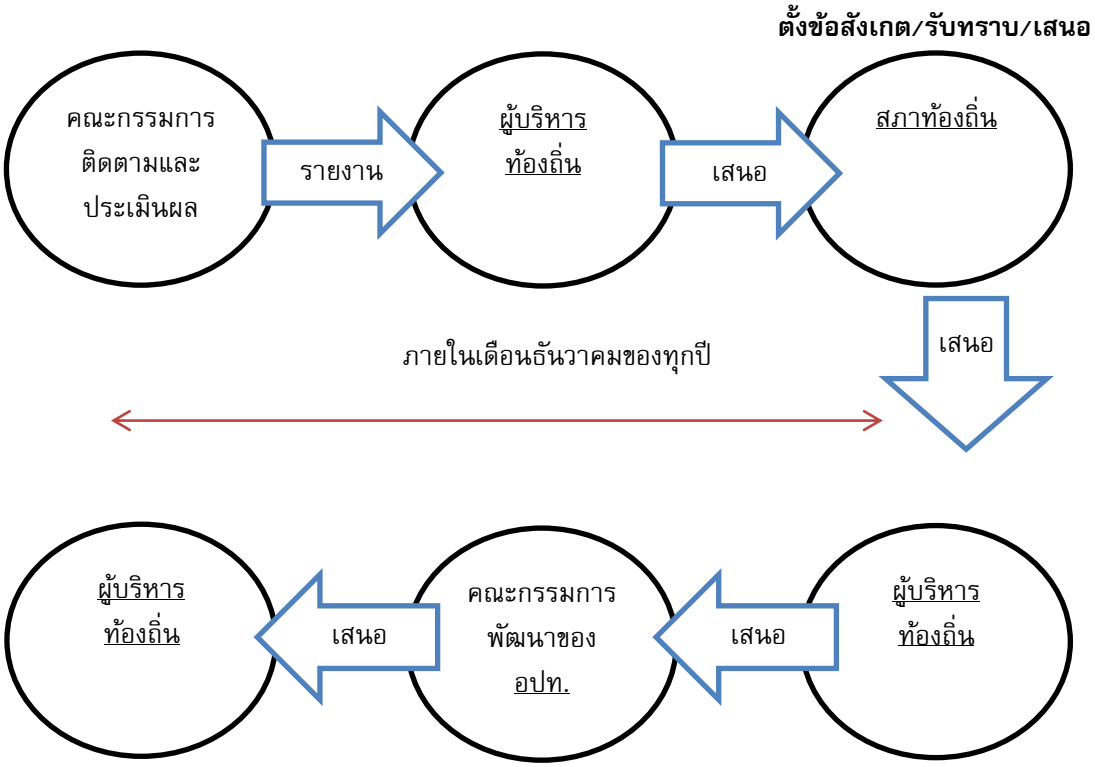

ประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในตำบลทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

๔. เครื่องมือการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (Monitoring and evaluation tools for local development plans) เป็นสิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์หรือเทคนิควิธีการที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งใช้ในการเก็บข้อมูลการติดตามผลรวมทั้งโดยการพิจารณาเลือกใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ท้องถิ่นได้คิดสร้างไว้เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล เช่น แบบสอบถามวัดทัศนคติมาตราส่วนประมาณค่า และวิธีการ เป็นต้น และหรือโดยการสร้างเครื่องการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสังเกตการณ์ (Observation) เป็นต้น โดยอาศัยสภาพพื้นที่ทั่วไป อำนาจหน้าที่ ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นรวมทั้งเกณฑ์มาตรฐาน แบบต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นหรือการนำไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำเครื่องมือการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงหรือภาคสนาม ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูลที่เป็นจริงต่อไป

๑. กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งกำหนดกรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๑.๑ กำหนดกรอบเวลา (Time&TimeFrame) โดยกำหนดกรอบระยะเวลา ดังนี้

๑) ประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งอย่างน้อยปี ๑ ครั้ง

๒) สรุปผลการติดตามและประเมินผลและสรุปภาพรวมที่ผ่านมาทุกครั้ง

๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายในเดือนธันวาคม เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอสภาท้องถิ่นภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑.๒ ความสอดคล้อง (Relevance) เป็นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ (หรือผลผลิต) ที่ได้กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องและนำไปกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง

๑.๓ ความเพียงพอ (Adequacy) กำหนดทรัพยากรสำหรับการดำเนินการติดตามและประเมินผลประกอบด้วยคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงานตามศักยภาพโดยนำเครื่องมือที่มีอยู่จริงในองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งมาปฏิบัติงาน

๑.๔ ความก้าวหน้า (Progress) กรอบของความก้าวหน้าแผนงาน โครงการต่าง ๆ จะวัดจากรายการที่เป็นโครงการในรอบ ๔ ปี วัดได้จากช่องปีงบประมาณและที่ผ่านมา โครงการที่ต่อเนื่องจากปีงบประมาณที่ผ่านมา

๑.๕ ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการติดตามและประเมินผลความสัมพันธ์กันระหว่างผลผลิตหรือผลที่ได้รับจริงกับทรัพยากรที่ถูกใช้ไปในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งซึ่งสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ ขนาด ความจุ พื้นที่ จำนวน ระยะเวลา เป็นต้น

๑.๖ ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นผลที่ได้จากประสิทธิภาพทำให้เกิดผลลัพธ์และผลผลิต (Outcome and Output) ซึ่งสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพหรือวัดได้เฉพาะเชิงคุณภาพ ซึ่งวัดเป็นความพึงพอใจหรือสิ่งที่ประชาชนชื่นชอบหรือการมีความสุข เป็นต้น

กำหนดแนวทางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการติดตามและประเมินผลมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง ทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล และอาจรวมถึงอำเภอและจังหวัดด้วย เพราะว่ามีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ในเชิงการพัฒนาท้องถิ่นแบบองค์รวมของจังหวัดเดียวกัน

๒. ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง กำหนดระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๒.๑ ระเบียบในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ระเบียบวิธีในการติดตามและประเมินผลมีองค์ประกอบใหญ่ๆ ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑) ผู้เข้าร่วมติดตามและประเมินผล

๒) เครื่องมือ

๓) กรรมวิธีหรือวิธีการต่าง ๆ

๒.๒ วิธีในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๑) การออกแบบการติดตามและประเมินผล การออกแบบเพื่อการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนามีเป้าหมายเพื่อมุ่งตอบปัญหาการติดตามและประเมินผลได้อย่างตรงประเด็น อธิบายหรือควบคุมความผันแปรของโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่จะเกิดขึ้นได้

๒) การสำรวจ (survey) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากบันทึกหรือทะเบียนที่ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำไว้แล้ว หรืออาจเป็นข้อมูลที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลต้องจดบันทึก (record) สังเกต (observe) หรือวัด (measurement) โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลจะดำเนินการในพื้นที่จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งเป็นข้อมูลที่มีอยู่ตามธรรมชาติ พฤติกรรม ความต้องการ ซึ่งศึกษาได้โดยวิธีการสังเกตและสามารถวัดได้

๓. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลดังนี้

๓.๑ การทดสอบและการวัด (Tests & Measurements) วิธีการนี้จะทำการทดสอบและวัดผล เพื่อดูระดับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงแบบทดสอบต่างๆ การประเมินการปฏิบัติงาน และแนวทางการวัด จะใช้เครื่องมือใดในการทดสอบและการวัดนั้นเป็นไปตามความเหมาะสมของโครงการพัฒนาท้องถิ่น

๓.๒ การสัมภาษณ์ (Interviews) อาจเป็นการสัมภาษณ์เดี่ยว หรือกลุ่มก็ได้ การสัมภาษณ์เป็นการยืนยันว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ได้รับผลกระทบมีความเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบในระดับใด โดยทั่วไปการสัมภาษณ์ถูกแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ (formal or semi-formal interview) ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interviews)

ดำเนินการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) ซึ่งคล้ายๆ กับการพูดสนทนาอย่างไม่มีพิธีรีตอง ไม่เคร่งครัดในขั้นตอน

๓.๓ การสังเกต (Observations) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งใช้การสังเกตเพื่อเฝ้าดูว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งมีการบันทึกการสังเกต แนวทางในการสังเกต และกำหนดการดำเนินการสังเกต (๑) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เป็นวิธีการสังเกตที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับประชาชาชนในหมู่บ้านหรือตัวบุคคล ชุมชนมีกิจกรรมร่วมกัน (๒) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) หรือการสังเกตโดยตรง (Direct observation) เป็นการสังเกต บันทึกลักษณะทางกายภาพ โครงสร้าง และความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียในองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง

๓.๔ การสำรวจ (surveys) ในที่นี่หมายถึง การสำรวจเพื่อประเมินความคิดเห็น การรับรู้ ทัศนคติความพึงพอใจ ความจำเป็น ความต้องการของประชาชนในตำบลหัวทุ่ง คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง จะมีการบันทึกการสำรวจ และทิศทางการสำรวจไว้เป็นหลักฐาน

๓.๕ เอกสาร (Documents) การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เอกสาร ซึ่งเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาตลอดจนเป้าประสงค์ค่าเป้าหมายกลยุทธ์แผนงานผลผลิตหรือโครงการ วิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง และศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและเบิกจ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (E-PLAN)

๕. ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลมีประโยชนที่สำคัญคือ การนำไปใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างดำเนินโครงการ รองลงมาคือนำไปใช้สำหรับวางแผนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต ประโยชน์ต่าง ๆ แยกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

๑. ได้ทราบถึงสถานภาพและสถานการณ์ต่าง ๆ ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและการดำเนินการตามโครงการซึ่งจะทำให้วิธีการปฏิบัติดำเนินการไปแนวทางเดียวกัน

๒. ได้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้แผนพัฒนาท้องถิ่นและการดำเนินการตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นมีปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขได้ทุกจุด ตรงเป้าหมายอย่างทันท่วงที ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๓. ช่วยให้การใช้ทรัพยากรต่างๆ เกิดความประหยัด คุ้มค่าไม่เสียประโยชน์ ประหยัดเวลา งบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น

๔. สามารถเก็บรวมรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรายละเอียด ความต้องการ สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่จะนำไปจัดทำเป็นโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำเสนอโครงการในเชิงสถิติหรือข้อมูลที่เป็นจริง ทำให้ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากประชาชน ผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรต่าง ๆ

๕. กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำโครงการและรับผิดชอบโครงการ มีความสำนึกต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นในการแก้ไข ตลอดจนปรับปรุงรายละเอียด เนื้อหา ข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ

๖. การวินิจฉัย สั่งการ ผู้บริหารท้องถิ่น ปลัด/รองปลัด ผู้บริหารระดับสำนัก/กองต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งสามารถวินิจฉัย สั่งการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน รัดกุมมีเหตุมีผลในการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและตามอำนาจหน้าที่นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดมาตรการต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไขและป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นได้

๗. ทำให้ภารกิจต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งแต่ละคน แต่ละสำนัก/กองต่าง ๆ มีความสอดคล้องกัน ประสานการทำงานให้เป็นองค์รวมของหน่วยงาน ทำให้เป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งเกิดความสำเร็จตามเป้าหมายหลัก มีความสอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๘. สามารถรักษาคุณภาพของงานหรือภารกิจให้เป็นไปและตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ กิจกรรม งานต่าง ๆ และประชาชนพึงพอใจเมื่อได้รับการบริการประชาชนในเขตตำบลหัวทุ่ง

ส่วนที่ ๒

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง

<u>วิสัยทัศน์</u>

เป็นเมืองน่าอยู่ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานครอบคลุมทุกพื้นที่ ส่งเสริมอาชีพตามแนววิถีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ ประกอบด้วย

๑. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง

๒. ส่งเสริมด้านการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

๓. เสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน

๔. ดำเนินงานตามแนวทางปฏิบัติของ “ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ”

๕. จัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

๖. พัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี สะอาด สวยงาม และปลอดภัย

๗. จัดให้มีและบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคที่ดีพอต่อความต้องการของประชาชน

๘. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

๙. ส่งเสริมด้านศาสนาและฟื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

๑๐. พัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๑๑. พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐที่ดีโดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา ประกอบด้วย

๑. ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้รับการดูแลด้านสุขภาพและการบริการด้านสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง

๒. ประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา รวมทั้งขยายช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยของประชาชนเพิ่มขึ้น

๓. การได้รับบริการด้านสาธารณูปโภคมีความสะดวกและเสมอภาค

๔. ประชาชนมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๕. ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๖. การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีแบบบูรณาการและมีส่วนร่วม

แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ

แนวทางที่ ๑.๑ พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับทั้งในและนอกระบบ ครอบคลุมทุกช่วงวัย

แนวทางที่ ๑.๒ พัฒนาด้านการกีฬาและนันทนาการ

แนวทางที่ ๑.๓ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของคนในครอบครัวและชุมชน

แนวทางที่ ๑.๔ เสริมสร้างระบบสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การส่งเสริมการป้องกัน การรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ

แนวทางที่ ๑.๕ พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬาเพื่อสร้างนิสัยรักการกีฬาและสร้างโอกาสให้เยาวชนพัฒนาทักษะการกีฬาเพื่ออาชีพตามศักยภาพ

แนวทางที่ ๑.๖ อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และจารีตประเพณีที่ดีงาน

แนวทางที่ ๑.๗ สงเคราะห์และช่วยเหลือแก่ผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาสในด้านที่อยู่อาศัยและการดำรงชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่

แนวทางที่ ๒.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง และระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ได้มาตรฐาน

แนวทางที่ ๒.๒ พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น

แนวทางที่ ๒.๓ พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนระบบการรักษาความปลอดภัยให้เมืองและชุมชนปลอดภัย ปลอดยาเสพติด และปลอดอบายมุข โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน

แนวทางที่ ๓.๑ พัฒนาส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด

แนวทางที่ ๓.๒ พัฒนาและส่งเสริมการทำการเกษตรที่ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางที่ ๓.๓ พัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนและผู้ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ ๔.๑ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและจิตสำนึกแก่ชุมชน และองค์กรเครือข่ายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

แนวทางที่ ๔.๒ อนุรักษ์ ฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าต้นน้ำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์และคงความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวทางที่ ๔.๓ พัฒนาฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและการประกอบอาชีพ

แนวทางที่ ๔.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล และน้ำเสียและมลภาวะอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

แนวทางที่ ๕.๑ พัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริการจัดการการเงินการคลัง และงบประมาณของ อบต. ให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

แนวทางที่ ๕.๒ พัฒนาระบบการให้บริการเพิ่มขีดสมรรถนะการปฏิบัติงานบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ ๕.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วนของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นทุกขั้นตอน

แนวทางที่ ๕.๔ พัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำท้องถิ่นให้มีคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล

แนวทางที่ ๕.๕ เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจดการสำนักงาน

ส่วนที่ ๔
ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์พัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคตด้วยเทคนิค SWOT Analysis

ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา จะต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นในระดับชุมชนและทั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรวมทั้งตำบล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน โดยผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมีดังนี้

๔.๑.๑ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

เป็นการตรวจสอบ ประเมินและกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ปัจจัยใดเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะแสวงหาโอกาสพัฒนาและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งการติดตามและประเมินผลโดยกำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยคณะกรรมการได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยวิเคราะห์ ตรวจสอบติดตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด ซึ่งมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งเป็นองค์กรที่สามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น นโยบาย การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังได้อย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง มีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับการบริการสาธารณะและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการบริการ

๓. โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารแยกกันอย่างชัดเจน (ในทางนิตินัย) ทำให้การบริหารงานมีเอกภาพ

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถเชื่อมโยงการปฏิบัติสู่ชุมชนได้อย่างเห็นผลที่ชัดเจน รวมทั้งมีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองและส่วนราชการต่างๆ หรือองค์กรเอกชน ในการวางแผนพัฒนาและการให้บริการด้านต่างๆแก่ประชาชนโดยตลอด

๕. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง ๑ แห่ง เพื่อรองรับแรงงานที่ว่างงานหลังฤดูการทำงาน ทำให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพื่อการยังชีพเพิ่มขึ้น

๖. มีเส้นทางการคมนาคมเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ภายในตำบลและอำเภอ เป็นถนนลาดยางทั้งหมด ทำให้สะดวกในการสัญจรไป-มาทุกฤดูกาล

๗. มีโรงเรียน ๒ แห่ง คือ โรงเรียนประถมศึกษา ๑ แห่ง และโรงเรียนประถมศึกษา/ขยายโอกาส ๑ แห่ง ที่สามารถรองรับการเรียนของเด็กนักเรียน

๘. มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวทุ่ง จำนวน ๑ แห่ง และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเพียงพอ

๙. มีผู้นำชุมชนและกลุ่มองค์กรประชาสังคมในระดับหมู่บ้าน ตำบลอย่างหลากหลายและมีความสามัคคีในการปกครองและบริหารการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง เป็นตำบลที่มีขนาดเล็กสุดในเขตอำเภอพล (๑๒.๙๕ ตร.กม.) ประชากรมีจำนวนไม่มากนัก เป็นตำบลที่อยู่ในเขตชนบท ห่างไกลจากตัวเมือง ประชาชนเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีรายได้จากการผลิตเพียงปีละครั้งเท่านั้น

๒. บางหมู่บ้านเป็นชุมชนดั้งเดิม บ้านเรือนปลูกติดกันอย่างหนาแน่น ขาดระบบการจัดการด้านผังเมือง ทำให้ชุมชนแออัด คับแคบ ถนนไม่ได้มาตรฐาน เกิดปัญหาน้ำท่วมขังจากน้ำเสียในชุมชน รวมทั้งไม่มีที่ระบายรองรับ

๓. ไม่มีพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะสำหรับใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันของประชาชนในหมู่บ้าน

๔. ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรในฤดูแล้งอย่างเพียงพอและทั่วถึง

๕. ประชาชนมีค่านิยมนำบุตรหลานไปเข้ารับการศึกษาในเขตเมือง เนื่องจากมีครูผู้สอนไม่ครบชั้นเรียนเพราะจำนวนเด็กนักเรียนเข้าเรียนในแต่ละปีมีจำนวนน้อย

๖. บุคลากรท้องถิ่นยังขาดความรู้ ความเข้าในระบบการบริหารสมัยใหม่ ที่มีเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้อง

๗. การบริหารงบประมาณยังไม่สามารถกระจายงบประมาณเพื่อบริหารงานและการพัฒนาได้ครอบคลุมในทุกมิติ งบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่มักจะนำไปใช้เป็นงบลงทุน

๘. ขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคและการเกษตร

๙. การบริหารจัดการและแรกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างองค์กรเอกชน ภาคประชาชน และส่วนราชการ ยังขาดความคล่องตัว

๔.๑.๒ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

เป็นการตรวจสอบ ประเมินและกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น เช่น สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมือง กฎหมาย สังคม สิ่งแวดล้อม วิเคราะห์เพื่อให้เกิดการบูรณาการ (integration) ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ การวิเคราะห์สภาพภายนอกนี้ เป็นการระบุถึงโอกาสและอุปสรรคที่จะต้องดำเนินการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังนี้

โอกาส (Opportunity)

๑. นโยบายของรัฐบาลต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสถานการณ์ทางการคลังที่เข้มแข็ง มั่นคง มีอิสระด้านการเงิน การคลัง และป้องกันการทุจริตให้ท้องถิ่นไทยใสสะอาด

๒. นโยบายการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้บทบาท ภารกิจ หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชัดเจนมากขึ้น

๓. นโยบายการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น (พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ , พ.ร.ฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖) ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับบทบาท ภารกิจหน้าที่ และพัฒนาระบบการบริหารงานของท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ให้มีความเข้มแข็งและมีระบบการบริหารจัดการที่ดี

๔. จังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมสนับสนุนงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแผนงานโครงการเพื่อการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๕. มีศูนย์รวมพรรณไม้จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ในเขตพื้นบึงทุ่งพึงพืด ซึ่งในอนาคตจะสามารถพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสถานที่รองรับการศึกษาวิจัยในอนาคต

ภัยคุกคาม (Threats)

๑. ไม่มีพื้นที่สาธารณะที่จะดำเนินการจัดทำสวนสาธารณะและนันทนาการ ได้อย่างเพียงพอ

๒. มีปัญหาแนวเขตการปกครองระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. พื้นที่ตั้งที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำกัด ไม่สามารถรองรับการให้บริการประชาชนได้อย่างเต็มที่

๔. ในพื้นที่เกษตรกรมักประสบปัญหาภัยแล้งไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้เกษตรกรขาดทุนและเสียโอกาสในการประกอบอาชีพหลัก

ส่วนที่ ๕
ผลการติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-plan
(www.dla.go.th)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ประกอบกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยึดหลักธรรมาภิบาลและปรับระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการประชาชน เพื่อให้การดำเนินงานมุ่งสู่เป้าหมาย

ดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ริเริ่มโครงการระบบสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อการวางแผนและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-Plan) ซึ่งเป็นระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ภายใต้แนวคิดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและติดตามประเมินผลการบริหารงาน ทั้งนี้ได้มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน

เพื่อให้ตามติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปด้วยความถูกต้องและบรรลุเป้าหมายตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยและข้อสั่งการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งจึงได้ดำเนินการนำเข้าข้อมูลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในระบบ e-plan และได้นำข้อมูลในระบบอีแพลนดังกล่าวมาใช้ในการติดตามและประเมินผลแผนครั้งนี้ รายละเอียดตามรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

ส่วนที่ ๖
ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
จากคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ฯ

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ สามารถสรุปเป็นปัญหาอุปส๐รรคและข้อแนะนำได้ดังนี้

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ส่งผลกระทบไปทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เป็นโรคติดต่อร้ายแรงซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสสามารถติดต่อระหว่างคนต่อคนโดยการสัมผัสอย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐบาลต้องออกมาตรการต่างๆ เช่น มาตรการการเว้นระยะห่างโดยการลดกิจกรรมทางสังคม (Social Distancing) เพื่อควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด - ๑๙ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดกิจกรรมหรือดำเนินโครงการต่างๆ ในช่วงไตรมาสแรกและไตรมาสที่สองของปีงบประมาณได้

ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ฯ

ถึงแม้ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งเกิดจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งได้มีข้อสังเกตเพิ่มเติม คือ จำนวนกิจกรรม/โครงการ ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนมากเกินไปถึง ๑๗๐ โครงการ ในขณะที่จำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณรวมถึงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกมีจำนวนเพียง ๙๐ โครงการเท่านั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งให้ความสำคัญในการพิจารณาบรรจุ กิจกรรม / โครงการ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยคำนึงถึงงบประมาณในการบริหารงานและสถานะการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง นอกจากนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังได้กำหนดให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานจะต้องทำการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(Local Performance Assessment : LPA) และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการตามแบบประเมินที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ผลสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายการจัดทำแผนท้องถิ่นก็มีความสำคัญเช่นกัน

ส่วนที่ ๔